

Merkezi Yönetim Bütçesi

Ekim 2024

Şakir Turan

turans@tskb.com.tr

Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmeleri (Milyon TL)

	Eki 23	Eki 24	Değişim	Oca-Eki.23	Oca-Eki.24	Değişim	2024 Bütçe Tahmini	2024 Bütçe Gerçekleşme Oranı
Gelirler	473,750	769,207	62.4%	3,913,733	6,853,826	75.1%	8,437,100	81.2%
Vergi	409,427	643,605	57.2%	3,391,461	5,777,663	70.4%	7,407,707	78.0%
Vergi Hariç	64,323	125,603	95.3%	522,272	1,076,163	106.1%	1,029,394	104.5%
Harcamalar	569,211	955,478	67.9%	4,521,796	8,114,115	79.4%	11,089,037	73.2%
Faiz-dışı	502,401	819,260	63.1%	3,984,122	7,065,211	77.3%	9,835,037	71.8%
Faiz	66,810	136,219	103.9%	537,674	1,048,905	95.1%	1,254,000	83.6%
Faiz Dışı Denge	-28,651	-50,053		-70,389	-211,385		-1,397,937	
Bütçe Dengesi	-95,461	-186,271		-608,063	-1,260,289		-2,651,937	

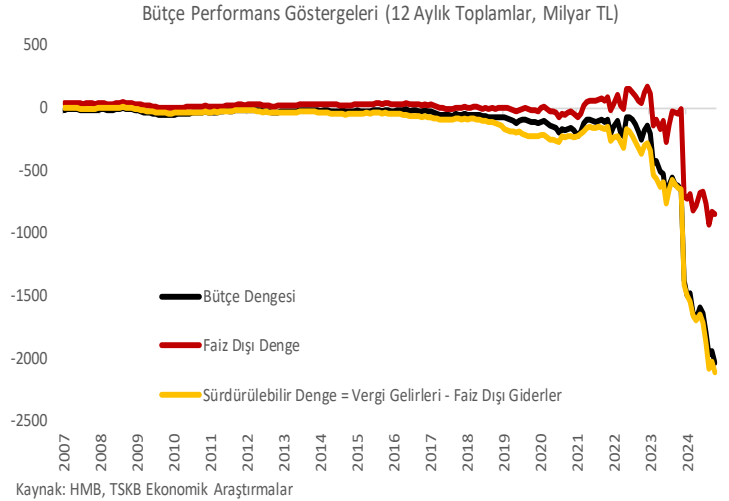
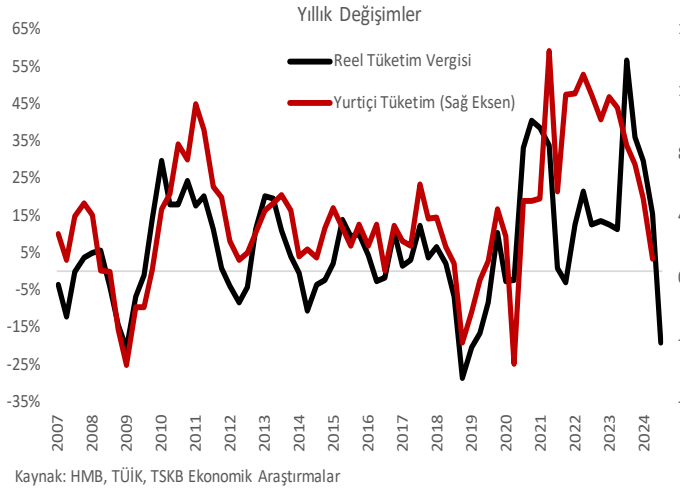
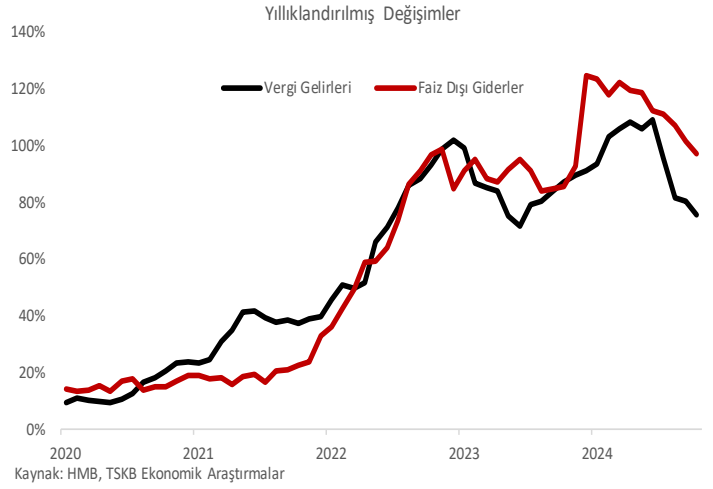
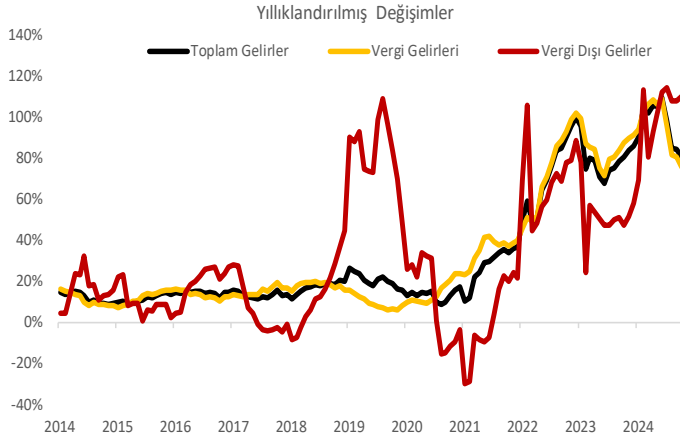
Merkezi yönetim bütçesi Ekim'de nakit bazlı sonuçlardan gelirlerin belirgin saptmasıyla daha zayıf bir performans sergiledi. Ekim'de yıllık bazda gelirler %62,4 artışla 769,2 milyar TL oldu. Yıllık bazda faiz dışı giderler %63,1 ile sınırlı artsa da faiz giderlerindeki artış %103,9'u buldu. Böylece toplam giderler %67,9 artışla 955,5 milyar TL olarak gerçekleşti. Ekim'de toplam bütçe açığı 180,3 milyar TL ile nakit bazlı sonucun iki katından da fazla gerçekleşti. Faiz dışı dengede ise nakit bazlı gerçekleşmedeki 26,7 milyar TL'lik fazlının aksine 50,1 milyar TL açık oluştu. Böylece hem toplam denge hem de faiz dışı denge geçen yılın aynı ayına göre zayıflayan bir performans kaydetmiş oldu.

Ekim'de vergi gelirleri yavaşlarken, vergi dışı gelirlerdeki hızlanma toplam gelir artışındaki ivme kaybını sınırladı. Ekim'de toplam vergi gelirleri yıllık bazda %57,2 artarken, alt kalemlerde ayrışma sürdü. Yıllık bazda en hızlı artış %154,7 ile banka ve sigorta muameleleri vergisinde (BSMV) olurken, bunu %121,2 ile gelir vergisi izledi. Damga vergisinde artış %87,2 olurken, harçlar %79,5 arttı. İthalde alınan katma değer vergisi (KDV) artışı %15,4 ile görece sınırlı kalırken, dahilde alınan KDV %66,1 ve özel tüketim vergisi (ÖTV) %42,7 artış kaydetti. Bu sonuçlarla Ekim'de tüketim üzerinden alınan vergiler nominal olarak %37,6 artarken, reel olarak %7,4 daraldı. Önceki ay hızlı artan kurumlar vergisi tahsilatı ise Ekim'de sadece %7,9 artış kaydetti. Vergi dışı gelirler ise %95,3 artışla önceki aya göre hız kazandı. Faiz gelirleri ve cezalardaki yavaşlamaya karşın vergi gelirlerini alan bağışlar ve yardımlar destekledi.

Faiz giderleri Ekim'de güçlü artışını korurken, faiz dışı kalemlerdeki hızlanma cari transferler ve borç verme kaynaklı yaşandı. Ekim'de faiz giderleri Eylül ayına göre bir miktar yavaşlasa da %103,9 yıllık bazda artış ile yine güçlü seyretti. Faiz dışı harcamalarda yıllık bazda artış %63,1 ile ivmelenmeye devam etti. Ağustos ve Eylül'de daralan borç verme kalemi Ekim'de yıllık bazda %123,1 artış kaydetti. T.C. Devlet Demiryolları'na yüklü aktarımın sürdüğü görülürken, Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş.'ye yapılan 4,7 milyar TL'lik aktarım ve Türkiye Raylı Sistem Araçları A.Ş.'ye aktarılan tutardaki artış dikkat çekti. Sermaye giderleri %72,8 artış ile önceki aya göre yavaşlasa da güçlü kalmaya devam etti. Cari transferler yıllık bazda %72,7 artışla önceki aya göre hızlanma kaydetti. Bununla birlikte, personel gider, SGK devlet primi gideri ile mal ve hizmet alım giderleri kalemlerinde yavaşlama gözlenirken, sermaye transferlerinde azalış sürdü.

Ekim sonuçlarıyla birlikte ilk on ayda yıllık bazda bütçe gelirleri %75,1, harcamalar %79,4 oranında artışlar kaydetti. Toplam bütçe açığı 2023'ün aynı dönemindeki 608,1 milyar TL'den 2024'ün aynı döneminde 1 trilyon 260,3 milyar TL'ye çıktı. 2023'ün söz konusu döneminde 70,4 milyar TL olan faiz dışı açık ise 211,4 milyar TL'ye yükseldi.

Ekim ayı gerçekleşmeleri vergi gelirlerinde genel olarak gözlenen yavaşlamanın iç talepteki dengelenmeye bağlı sürdüğünü ortaya koydu. Harcamalar tarafında ise aydan aya dalgalanmalar ve kaymalar olsa da üç aylık ortalamalar tasarruf tedbirlerinin etkilerinin kademeli olarak sürdüğüne işaret etti. Faiz giderlerindeki güçlü artış son iki ayda da devam edebileceken, faiz dışı harcamalarda artışların tasarruf tedbirleri ve baz etkisi kaynaklı olarak toplam gider artışlarını sınırlayabileceğini değerlendiriyoruz. Önümüzdeki dönemde vergi gelirlerinin seyri açısından iç talepteki ivme kaybının ve kamunun hedef enflasyona göre belirleneceğinin belirtildiği fiyat ayarlamalarının önemli olacağını düşünüyoruz. Genel bütçe performans göstergelerindeki görünümü ise vergi dışı gelirler ile kamunun tasarruflarının ve faiz giderlerinin belirleyeceğini düşünüyoruz. Bununla birlikte, tahakkuk bazlı bütçe gerçekleştirmelerinde bozulma sınırlı kalacak olsa da nakit bazlı performansın daha zayıf kalabileceğini değerlendiriyoruz.

TSKB
Danışmanlık Hizmetleri
Ekonomik Araştırmalar
 ekonomikarastirmalar@tskb.com.tr
 MECLİSİ MEBUSAN CAD. NO 81
 Fındıklı İstanbul 34427, TÜRKİYE
 Tel: (90) 212 334 50 50 faks: (90) 212 334 52 34

2024 Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. her hakkı mahfuzdur.

Bu doküman Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.'nin yatırım bankacılığı faaliyetleri kapsamında, kişisel kullanıma yönelik olarak ve bilgi için hazırlanmıştır. Bu dokümana dayalı herhangi bir işlem yapılması tarafımızdan öngörülen bir husus değildir. Belirtilen görüşler sadece bizim güncel görüşlerimizdir. Bu raporda yer alan bilgileri makul bir esasa dayalı olarak güncelleştirirken, bu konuda mevzuat, uygunluk veya diğer başka nedenlerle amaca uygunluk tam olarak sağlanamamış olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları veya çalışanları, burada belirtilen senetleri ihraç edenlere ait menkul kıymetlerle ilgili olarak bir pozisyon almış olabilir veya alabilir; menkul kıymetler üzerinde opsiyonları olabilir veya ilgili diğer bir yatırıma girebilir; bu menkul kıymetleri ihraç eden firmalara danışmanlık yapmış, hisselerinin halka arzına aracılık veya yüklenim taahhüdünde bulunmuş olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları bu raporda belirtilen herhangi bir şirket için yatırım bankacılığı da dahil olmak üzere önemli tavsiyeler veya yatırım hizmetleri sağlıyor veya sağlamış olabilir.

Bu raporun ilgili olduğu yatırım fiyatı veya değeri, direkt veya indirekt olarak, yatırımcıların menfaatlerine ters düşebilir. Döviz kurlarındaki herhangi bir değişimin yatırımın değeri veya fiyatı veya bu yatırımdan sağlanan gelir üzerinde olumsuz bir etkisi olabilir. Geçmişteki performans her zaman gelecekteki performansın kılavuzu olacak demek değildir. Yatırım geliri dalgalanma gösterebilir.

Bu rapor kamuya açık bilgilere dayalıdır. Doğru veya tamam olmayan hiçbir beyan yapılmamıştır. Bu rapor söz konusu menkul kıymetlerin alınması veya satılması için bir teklif, yorum ya da yatırım tavsiyesi değildir veya bu menkul kıymetlerin alınıp satılmasına yönelik bir teklif için de bir istek veya zorlama değildir. Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve kendisiyle bağlantılı olan diğerleri bahsedilen şirketlerin menkul kıymetleriyle ilgili pozisyon alabilirler veya bu menkul kıymetlerle ilgili işlem yapabilirler, ayrıca bu şirketler için yatırım bankacılığı hizmetleri de verebilirler.

Herhangi bir yatırım kararı yatırımcının tamamiyle kendi kişisel seçimine dayanmalıdır. Bu rapordaki bilgiler herhangi bir yatırım tavsiyesi olmayıp, raporda yer alan firmalara yatırım yapılmasından ötürü Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. hiç bir sorumluluk kabul etmez.

Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Yatırım danışmanlığı hizmeti, yetkili kuruluşlar tarafından kişilerin risk ve getiri tercihleri dikkate alınarak kişiye özel sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler ise genel niteliktedir. Bu tavsiyeler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir.